

بازنمود سبک و ویژگی‌های مدیریتی امام خمینی (ره)

در دفاع مقدس

(با تکیه بر مطالعه و بررسی تطبیقی خصوصیات مدیریتی برخی

سرداران شهید لشکر ۴۱ ثارالله)

تألیف:

دکتر سنجر سلاجقه

گروه آموزشی مدیریت

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان

اسماء سعیدی

کارشناس ارشد رشته‌ی مدیریت

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان

سال ۱۳۹۴

سرنامه	: سلاجقه، سنجر، ۱۳۵۰هـ.
عنوان و نام دبیر آور	: باز نمود سبک و ویژگی های مدیریتی امام خمینی (ره) در دفاع مقدس (با تکیه بر مطالعه و بررسی تطبیقی خصوصیات مدیریتی برخی سرداران شهید لشکر ۴۱ نارالله) تألیف سنجر سلاجقه، اسماء سعیدی.
مشخصات نشر	: کرمان: دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان، مرکز انتشارات علمی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۳ ص: جدول، نمودار.
وضعیت فهرست نویسی	: فبا
یادداشت	: کتابنامه ص: ۱۷۷.
موضوع	: خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹-۱۳۶۸، — دیدگاه درباره مدیریت
موضوع	: سیاه پاسداران انقلاب اسلامی. لشکر ۴۱ نارالله کرمان
موضوع	: مدیریت (اسلام)
موضوع	: سرداران — ایران
موضوع	: شهدا — ایران — کرمان (استان)
موضوع	: مدیریت — ایران — نمونه پژوهی
شناسه افزوده	: سعیدی، اسماء، ۱۳۶۶-
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمان، مرکز انتشارات علمی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ب۲ ۷۵۲/۶۷/۳ BP۲۲۲۲
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۶۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۱۷۸۲۵۲
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۳۴۸۴-۱
	ISBN : 978-964-10-3484-1

عنوان:	باز نمود سبک و ویژگی های مدیریتی امام خمینی (ره) در دفاع مقدس (با تکیه بر مطالعه و بررسی تطبیقی خصوصیات مدیریتی برخی سرداران شهید لشکر ۴۱ نارالله)
مؤلف:	دکتر سنجر سلاجقه و اسماء سعیدی
ویراستار ادبی:	مجید غلامحسین پور
حروف نگاری و صفحه آرایی:	فاطمه معین الدینی
طراحی روی جلد:	سینا مصطفایی
ناشر:	انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان
ناظر چاپ:	فاطمه معین الدینی
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۴
شمارگان:	۳۰۰۰
بها:	۱۰۰۰۰ ریال
شماره نشر:	۹۴/۰۸
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۳۴۸۴-۱

(حق چاپ برای ناشر محفوظ است)

نشانی: کرمان، بلوار ولی عصر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان - انتشارات

تلفن و نمابر انتشارات: ۳۱۳۲۱۹۲۹

کد پستی: ۷۶۳۵۱۳۱۱۶۷

به نام خدایی که توفیق از اوست

دل زنده را نور تحقیق از اوست

مرکز انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان می‌کوشد تا با توجه به ضرورت معرفی توانمندی‌های علمی موجود در مجموعه و شناساندن روند خجسته‌ی تولید فکر و نظریه، نسبت به چاپ و انتشار تألیفات و ترجمه‌های گران‌سنگ اعضای هیأت علمی خود و دیگر پژوهشگران و اندیشمندان اقدام نموده و بدین ترتیب در حد بضاعت، به جهاد علمی مطرح در سطح کشور و به ویژه مجامع هم‌پیوند با آموزش عالی، یاری رساند. اهتمام به پذیرش آثار قلمی نویسندگان و مترجمان دانشگاهی و تقبل مسئولیت در قبال کلیه‌ی مراحل آماده‌سازی، چاپ و انتشار هر اثر، آفرینندگان آثار را از پی‌گیری‌های ممتد و دراز دامنه در بیرون از واحد بی‌نیاز نموده و زمینه‌های مناسبی برای ترغیب و افزایش افزون اعضای هیأت علمی به ارائه‌ی آثار نوین، کاربردی و اثرگذار در موضوعات گوناگون فراهم آورده است.

علاوه بر آن مرکز در صدد است تا با تکیه بر تشریک مساعی عموم مسئولان، امکانات و تجهیزات خود را، متناسب با چشم‌انداز توسعه‌ی واحد توسعه داده و به وجه شایسته تقویت نماید. اما در عین حال استمرار موفقیت این مرکز، جز در پرتو الطاف بی‌دریغ الهی و حسن توجه و حمایت پدیدآورندگان آثار ارزشمند علمی، ناممکن می‌نماید.

از این رو فروتنانه از پروردگار متعال مدد طلبیده و بر عزم جدی خود در ادامه‌ی مسیری که برگزیده‌ایم، پای می‌فشاریم. تا چه در نظر آید.

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

واحد کرمان

فهرست مطالب

فصل اول: تعاریف، ویژگی‌ها و وظایف مدیریت

۲۵	 مقدمه:
۲۶	 ۱-۱- مدیریت
۲۶	 ۱-۱-۱- تعاریف مدیریت
۲۷	 ۱-۱-۲- مدیریت اسلامی چیست؟
۲۷	 ۲-۱- مدیریت پیامبر (ص)
۲۷	 ۱-۲-۱- عدالت
۲۸	 ۲-۲-۱- برادری
۲۸	 ۳-۲-۱- اصل شورا
۲۸	 ۴-۲-۱- مابنی سازماندهی اداری
۲۹	 ۵-۲-۱- انتخاب والیان و فرماندهان و کارگزاران شایسته
۲۹	 ۶-۲-۱- توجه به مدیریت انسانی
۲۹	 ۷-۲-۱- احساس مسئولیت و امانتداری
۳۰	 ۸-۲-۱- فروتنی و مردمی بودن
۳۰	 ۹-۲-۱- محکم کاری و نرمش
۳۰	 ۱۰-۲-۱- بردباری و بلند نظری
۳۰	 ۳-۱- مدیریت امام علی (ع)
۳۱	 ۱-۳-۱- به کارگیری مدیریت زمان
۳۲	 ۲-۳-۱- مشورت در برنامه ریزی
۳۳	 ۳-۳-۱- توانایی تشخیص کارایی افراد
۳۳	 ۴-۳-۱- اخلاق اسلامی
۳۳	 ۵-۳-۱- بیان شیوا
۳۳	 ۶-۳-۱- توجه به نیازهای نیروها
۳۴	 ۷-۳-۱- سخت‌کوشی و ریسک پذیری
۳۴	 ۸-۳-۱- انضباط اقتصادی و مالی

۳۴	۱-۳-۹- سلسله مراتب و مشارکت در مسئولیت‌ها
۳۵	۱-۳-۱۰- مسئولیت، فرصتی اخلاقی و معنوی
۳۵	۱-۳-۱۱- نگرش مثبت و کرامت مدار به انسان‌ها
۳۶	۱-۳-۱۲- توجه به قدرت و نظارت الهی
۳۶	۱-۳-۱۳- توجه به مشارکت و نقد پذیری در مدیریت
۳۷	۱-۳-۱۴- نظارت و پی‌گیری
۳۷	۱-۴- مکاتب مدیریت
۳۹	۱-۵- امام خمینی (ره) و تجربه مدیریتی جنگ تحمیلی
۴۱	۱-۶- ویژگی‌های مدیر از دیدگاه امام خمینی (ره):
۴۱	۱-۶-۱- خود را در محضر خدا دیدن
۴۲	۱-۶-۲- عمل کردن به تکلیف
۴۴	۱-۶-۳- تهذیب نفس
۴۴	۱-۶-۴- پیروزی بر نفس
۴۴	۱-۶-۵- نصیحت پذیری
۴۵	۱-۶-۶- دوری از خودخواهی و حب نفس
۴۶	۱-۶-۷- توجه به وحدت
۴۶	۱-۶-۸- حفظ دستاوردها
۴۷	۱-۶-۹- خدمتگزاری به مردم
۴۷	۱-۶-۱۰- حفظ ثغور اسلام
۴۷	۱-۶-۱۱- مسئولیت پذیری
۴۸	۱-۶-۱۲- امید دادن ودوری از یأس
۴۸	۱-۶-۱۳- توجه به رعایت مصالح اسلام و کشور
۴۸	۱-۶-۱۴- الگوپذیری از پیشوایان دین در تحمل سختیها
۴۹	۱-۶-۱۵- قانون مداری
۴۹	۱-۶-۱۶- نظم و انضباط
۵۰	۱-۷- وظایف مدیریتی از دیدگاه امام خمینی (ره)
۵۰	۱-۷-۱- برنامه ریزی
۵۱	۱-۷-۲- پیش بینی و پیش نگری
۵۱	۱-۷-۳- اصل وحدت رویه و عمل و پذیرش سلايق گوناگون
۵۲	۱-۷-۴- اصل مشورت باوری
۵۲	۱-۷-۵- اصل مصلحت گرایی
۵۲	۱-۷-۶- اصل جامع نگری
۵۳	۱-۷-۷- بازنگری در برنامه ها
۵۴	۱-۷-۸- سازمندی

۵۹	۹-۷-۱- تصمیم گیری
۶۴	۱۰-۷-۱- هدایت
۷۰	۱۱-۷-۱- نظارت و کنترل
۷۳	۸-۱- وظایف مدیریتی سرداران شهید
۷۳	۱-۸-۱- برنامه ریزی راهبردی
۷۳	۲-۸-۱- تلاش اطلاعاتی و نوآوری
۷۴	۳-۸-۱- توجه به جنبه های نرم افزاری جنگ
۷۵	۴-۸-۱- برنامه ریزی عملیاتی
۷۵	۵-۸-۱- به کارگیری مدیریت زمان
۷۶	۶-۸-۱- مشورت در برنامه ریزی
۷۷	۷-۸-۱- سازماندهی
۷۷	۸-۸-۱- توانایی تشخیص کارایی فرد
۷۸	۹-۸-۱- تشریح وظایف برای نیروها
۷۸	۱۰-۸-۱- ابتکار ویژه در سازماندهی
۸۰	۱۱-۸-۱- سلسله مراتب
۸۱	۱۲-۸-۱- خودسازی و بازسازی معنوی
۸۱	۱۳-۸-۱- اخلاق اسلامی
۸۲	۱۴-۸-۱- بیان شیوا
۸۲	۱۵-۸-۱- توجه به نیازهای نیروها
۸۲	۱۶-۸-۱- سخت کوشی و ریسک پذیری
۸۳	۱۷-۸-۱- تحقق اهداف با شعارهای الهی و عمل به تکلیف
۸۴	۱۸-۸-۱- انضباط اقتصادی و مالی
۸۵	۱۹-۸-۱- نظارت و پیگیری
	۹-۱- تحقیقات انجام شده در خصوص وظایف مدیریتی امام خمینی (ره) و سرداران شهید در داخل و خارج از کشور
۸۶	۹-۱-۱- تحقیقات انجام شده در مورد وظایف مدیریتی امام خمینی (ره)
۸۹	۹-۲-۱- تحقیقات انجام شده در مورد وظایف مدیریتی سرداران شهید
۹۲	۱۰-۱- چارچوبی برای ادامه بحث
۹۵	۱۱-۱- مدل تحلیلی بررسی
۹۵	۱۲-۱- هم پیوندی ها
۹۶	۱-۱۲-۱- هم پیوندی اصلی
۹۶	۲-۱۲-۱- فرضیات فرعی

فصل دوم: روش تحقیق

۹۹	مقدمه
۹۹	۱-۲- روش تحقیق
۱۰۰	۲-۲- فرایند تحقیق
۱۰۲	۳-۲- جامعه آماری و نمونه‌گیری
۱۰۳	۴-۲- ابزار جمع‌آوری اطلاعات
۱۰۴	۵-۲- روش گردآوری داده‌ها
۱۰۴	۶-۲- روایی (قابلیت اعتبار) ابزار جمع‌آوری اطلاعات
۱۰۵	۷-۲- پایایی (قابلیت اعتماد) ابزار جمع‌آوری اطلاعات
۱۰۵	۸-۲- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

فصل سوم: مرور تحلیلی ویژگی‌ها، متغیرها و فرضیه‌های مدیریتی

۱۰۹	مقدمه
۱۰۹	۱-۱- ویژگی‌های عمومی
۱۰۹	۱-۱-۳- توزیع فراوانی سن ورود به جبهه
۱۱۰	۱-۱-۳- توزیع فراوانی وضعیت تأهل
۱۱۱	۱-۱-۳- توزیع فراوانی سابقه حضور در جبهه
۱۱۲	۱-۱-۳- توزیع فراوانی تحصیلات در هنگام ورود به جبهه
۱۱۴	۲-۳- توصیف وضعیت متغیرها
۱۱۴	۱-۲-۳- توصیف متغیر وظایف مدیریتی
۱۱۵	۲-۲-۳- توصیف متغیر برنامه ریزی
۱۱۶	۳-۲-۳- توصیف متغیر سازماندهی
۱۱۷	۴-۲-۳- توصیف متغیر تصمیم‌گیری
۱۱۸	۵-۲-۳- توصیف متغیر هدایت و سرپرستی
۱۱۹	۶-۲-۳- توصیف متغیر نظارت و کنترل
۱۲۰	۳-۳- بررسی وضعیت متغیرهای پژوهش
۱۲۰	۱-۳-۳- اکثر افراد معتقدند سرداران لشکر ۴۱ ثارالله از وظایف مدیریتی امام (ره) الهام گرفته‌اند
۱۲۱	۲-۳-۳- اکثر افراد معتقدند سرداران لشکر ۴۱ ثارالله، از خصلت برنامه‌ریزی امام (ره) الهام گرفته‌اند
۱۲۱	۳-۳-۳- اکثر افراد معتقدند سرداران لشکر ۴۱ ثارالله، از خصلت سازماندهی امام (ره) الهام گرفته‌اند
۱۲۲	۴-۳-۳- اکثر افراد معتقدند سرداران لشکر ۴۱ ثارالله از خصلت تصمیم‌گیری امام (ره) الهام گرفته‌اند
۱۲۲	۵-۳-۳- اکثر افراد معتقدند سرداران لشکر ۴۱ ثارالله، از خصوصیت هدایت و سرپرستی امام (ره) الهام گرفته‌اند
۱۲۳	گرفته‌اند

۱۲۴	۳-۶-۱ اکثر افراد معتقدند سرناران لشکر ۴۱ نارالله از ویژگی نظارت (کنترل) امام (ره) الهام گرفته‌اند...
۱۲۵	۳-۴-۱ آزمون فرضیه‌ها
۱۲۵	۳-۴-۱-۱ فرضیه اصلی
۱۲۵	۳-۴-۲ فرضیه فرعی اول
۱۲۶	۳-۴-۳ فرضیه فرعی دوم
۱۲۷	۳-۴-۴ فرضیه فرعی سوم
۱۲۸	۳-۴-۵ فرضیه فرعی چهارم
۱۲۸	۳-۴-۶ فرضیه فرعی پنجم

فصل چهارم: نتایج و پیشنهادها

۱۳۱	مقدمه
۱۳۱	۴-۱-۱ نتایج تحقیق
۱۳۱	۴-۱-۱-۱ ویژگی‌های عمومی
۱۳۲	۴-۲-۱ بحث و بررسی
۱۳۲	۴-۱-۲ فرضیه اصلی تحقیق
۱۳۵	۴-۲-۲ فرضیه فرعی اول
۱۳۷	۴-۲-۳ فرضیه فرعی دوم
۱۳۹	۴-۲-۴ فرضیه فرعی سوم
۱۴۱	۴-۲-۵ فرضیه فرعی چهارم
۱۴۳	۴-۲-۶ فرضیه فرعی پنجم
۱۴۵	۴-۳-۱ محدودیت‌ها
۱۴۶	۴-۴-۱ پیشنهادها
۱۴۶	۴-۱-۴-۱ پیشنهادات مرتبط با فرضیه
۱۴۸	۴-۲-۴-۲ پیشنهاد به سایر پژوهشگران
۱۵۱	پیوست‌ها
۱۷۷	منابع

فهرست جداول

جدول ۱-۲: توزیع جامعه آماری و نمونه انتخاب شده.....	۱۰۲
جدول ۲-۲: تقسیم بندی سؤالات پرسشنامه.....	۱۰۳
جدول ۱-۳: توزیع فراوانی و فراوانی درصدی افراد مورد بررسی براساس سن ورود به جبهه.....	۱۱۰
جدول ۲-۳: توزیع فراوانی و فراوانی درصدی افراد مورد بررسی بر اساس وضعیت تأهل در ورود به جبهه.....	۱۱۱
جدول ۳-۳: توزیع فراوانی و فراوانی درصدی افراد مورد بررسی بر اساس سابقه حضور در جبهه.....	۱۱۲
جدول ۴-۳: توزیع فراوانی و فراوانی درصدی افراد مورد بررسی بر اساس میزان تحصیلات.....	۱۱۳
جدول ۵-۳: توصیف متغیر وظایف مدیریتی در میان آزمودنی‌ها.....	۱۱۴
جدول ۶-۳: توصیف متغیر برنامه‌ریزی در میان آزمودنی‌ها.....	۱۱۵
جدول ۷-۳: توصیف متغیر سازماندهی در میان آزمودنی‌ها.....	۱۱۶
جدول ۸-۳: توصیف متغیر تصمیم‌گیری در میان آزمودنی‌ها.....	۱۱۷
جدول ۹-۳: توصیف متغیر هدایت و سرپرستی در میان آزمودنی‌ها.....	۱۱۸
جدول ۱۰-۳: توصیف متغیر نظارت و کنترل در میان آزمودنی‌ها.....	۱۱۹
جدول ۱۱-۳: بررسی میزان الهام گرفتن سرداران لشکر ۴۱ نارالله از وظایف مدیریتی امام(ره).....	۱۲۰
جدول ۱۲-۳: بررسی میزان الهام گرفتن سرداران لشکر ۴۱ نارالله از خصلت برنامه‌ریزی امام(ره).....	۱۲۱
جدول ۱۳-۳: بررسی میزان الهام گرفتن سرداران لشکر ۴۱ نارالله از خصلت سازماندهی امام(ره).....	۱۲۲
جدول ۱۴-۳: بررسی میزان الهام گرفتن سرداران لشکر ۴۱ نارالله از ویژگی تصمیم‌گیری امام(ره).....	۱۲۳
جدول ۱۵-۳: بررسی میزان الهام گرفتن سرداران لشکر ۴۱ نارالله از خصوصیات هدایت و سرپرستی امام(ره).....	۱۲۴
جدول ۱۶-۳: بررسی میزان الهام گرفتن سرداران لشکر ۴۱ نارالله از ویژگی نظارت و کنترل امام(ره).....	۱۲۴
جدول ۱۷-۳: بررسی تفاوت وظایف مدیریتی در میان سرداران لشکر ۴۱ نارالله و امام خمینی (ره).....	۱۲۵
جدول ۱۸-۳: بررسی تفاوت برنامه‌ریزی در میان سرداران لشکر ۴۱ نارالله و امام خمینی (ره).....	۱۲۶
جدول ۱۹-۳: بررسی تفاوت خصلت سازماندهی در میان سرداران لشکر ۴۱ نارالله و امام خمینی (ره).....	۱۲۷
جدول ۲۰-۳: بررسی تفاوت تصمیم‌گیری در میان سرداران لشکر ۴۱ نارالله و امام خمینی (ره).....	۱۲۷
جدول ۲۱-۳: بررسی تفاوت هدایت و سرپرستی در میان سرداران لشکر ۴۱ نارالله و امام خمینی (ره).....	۱۲۸

فهرست نمودارها

- نمودار شماره ۱-۱: فرآیند برنامه‌ریزی در سیره مدیریتی امام (ره) ۵۴
- نمودار شماره ۲-۱: الگوی تصمیم‌گیری الهی - عقلانی در مدیریت سیاسی امام (ره) ۶۴
- نمودار شماره ۳-۱: مدل تحلیلی تحقیق ۹۵
- نمودار شماره ۱-۲: فرآیند تحقیق ۱۰۱
- نمودار شماره ۱-۲: توزیع درصد فراوانی افراد مورد بررسی بر اساس سن ورود به جبهه ۱۱۰
- نمودار شماره ۲-۳: توزیع درصد فراوانی افراد مورد بررسی بر اساس وضعیت تأهل در ورود به جبهه ۱۱۱
- نمودار شماره ۳-۳: توزیع درصد فراوانی افراد مورد بررسی بر اساس سابقه حضور در جبهه ۱۱۲
- نمودار شماره ۴-۳: توزیع فراوانی و درصدی افراد مورد بررسی بر اساس میزان تحصیلات ۱۱۳
- نمودار شماره ۵-۳: نمودار جعبه‌ای متغیر وظایف مدیریتی در میان آزمودنی‌ها ۱۱۴
- نمودار شماره ۶-۳: نمودار جعبه‌ای متغیر برنامه‌ریزی در میان آزمودنی‌ها ۱۱۵
- نمودار شماره ۷-۳: نمودار جعبه‌ای متغیر سازماندهی در میان آزمودنی‌ها ۱۱۶
- نمودار شماره ۸-۳: نمودار جعبه‌ای متغیر تصمیم‌گیری در میان آزمودنی‌ها ۱۱۷
- نمودار شماره ۹-۳: نمودار جعبه‌ای متغیر هدایت و سرپرستی در میان آزمودنی‌ها ۱۱۸
- نمودار شماره ۱۰-۳: نمودار جعبه‌ای متغیر نظارت و کنترل در میان آزمودنی‌ها ۱۱۹